

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524**

**Αθήνα, 30-12-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 1450/334170**

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη καλλιεργητών εσπεριδοειδών Άρτας και Θεσπρωτίας»

ΣΧΕΤ:
1. Η Ερώτηση 2078/25-11-2020
2. Η Ερώτηση 2279/ 1-12-2020
3. Η Ερώτηση 2295/ 2-12-2020

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Μ. Κατσής, Γ. Στύλιος Ν. Παπαναστάσης και Δ. Μανωλάκου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΣΔΕ έτους 2020, στην Περιφέρεια Ηπείρου καλλιεργούνται 55.991,90 στρέμματα με εσπεριδοειδή εκ των οποίων το 95% αποτελούν τα λεμόνια πορτοκάλια και μανταρίνια σε σύνολο 354.764,40 στρέμματα με εσπεριδοειδή που καταγράφονται πανελλαδικά. Ειδικότερα, στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Θεσπρωτίας καλλιεργούνται 15.628 στρέμματα με εσπεριδοειδή εκ των οποίων τα 13.239 στρέμματα είναι μανταρινιές (κλημεντίνες, ΝΟΒΑ-ΠΕΪΤΖκ.α.), σε σύνολο 87.777,90 στρεμμάτων που καταγράφονται πανελλαδικά. Στην Περιφερειακή Ενότητα Άρτας καλλιεργούνται 36.047,50 στρέμματα με εσπεριδοειδή εκ των οποίων τα 35.967,70 στρέμματα καλλιεργούνται με λεμόνια, πορτοκάλια και μανταρίνια (99,8%) .

Σε επικοινωνία της Δ/σης Συστημάτων Καλλιέργειας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) με τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της Π.Ε. Άρτας και Θεσπρωτίας, δόθηκε η ενημέρωση ότι, οι τιμές των μανταρινιών – κλημεντίνες παρουσίασαν απότομη πτώση από 0,40€/κιλό σε 0,25 €/κιλό λόγω μειωμένης ζήτησης. Την περυσινή χρονιά η διακύμανση της τιμής κατά την αντίστοιχη χρονική περίοδο ήταν πιο ομαλή. Σύμφωνα με ενημέρωση των παραγωγών στην ΔΑΟΚ Π.Ε. Θεσπρωτίας το κόστος παραγωγής υπολογίζεται περίπου σε 0,20-0,21 €/κιλό.

Όσον αφορά στο θέμα των φυτοϋγειονομικών ελέγχων στον τομέα των οπωροκηπευτικών σημειώνεται ότι η Υπηρεσία Ποιοτικού Ελέγχου και Ασφάλειας Τροφίμων Φυτικής Προέλευσης του ΥΠΑΑΤ είναι υπεύθυνη για την εποπτεία και το συντονισμό όλων των αρμόδιων αρχών (Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦΠΦΕ) του ΥΠΑΑΤ στην περιοχή δικαιοδοσίας τους και Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων στην περιοχή ευθύνης τους που υλοποιούν ελέγχους στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών:

- σε όλα τα στάδια εμπορίας όσον αφορά στη συμμόρφωση με τα εμπορικά πρότυπα

- μετά την πρωτογενή παραγωγή έως και το στάδιο της συσκευασίας – τυποποίησης όσον αφορά στην υγιεινή και ασφάλεια

Για την εισαγωγή στη χώρα προϊόντων νωπών οπωροκηπευτικών απαιτείται, υποχρεωτικά, η υποβολή αναγγελίας στο πληροφοριακό σύστημα του Μητρώου Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (MENO). Το MENO αποτελεί ταυτόχρονα σύστημα υποβολής ψηφιακών αναγγελιών διακίνησης (εισαγωγές, εξαγωγές, ενδοκοινοτικό εμπόριο) φορτίων νωπών οπωροκηπευτικών, σύστημα διεξαγωγής ανάλυσης επικινδυνότητας επί των αναγγελιών των φορτίων νωπών οπωροκηπευτικών και σύστημα λήψης απόφασης διενέργειας ελέγχου ή απαλλαγής ελέγχου επί των φορτίων νωπών οπωροκηπευτικών. Επισημαίνεται ότι στο σύνολο (100%) των εισαγόμενων φορτίων πραγματοποιείται έλεγχος εγγράφων και ταυτότητας σύμφωνα με την ισχύουσα Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, ενώ ο φυσικός έλεγχος πραγματοποιείται μόνο στις περιπτώσεις που το πληροφοριακό σύστημα του MENO θα υποδείξει.

Στις περιπτώσεις που τα εισαγόμενα προϊόντα δε συμμορφώνονται με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία οι ενέργειες είναι οι ακόλουθες κατά περίπτωση: απαγόρευση εισαγωγής και στη συνέχεια, καταστροφή ή επαναποστολή (θέματα ασφάλειας τροφίμων) ή αλλαγή χρήσης ή διορθωτικές ενέργειες (αλλαγή σήμανσης, ανασυσκευασία, διαλογή κ.α.).

Η αρμόδια Υπηρεσία παρέχει διαρκώς οδηγίες προς όλες τις αρμόδιες αρχές ελέγχου για την εντατικοποίηση των ελέγχων και την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων περί ελέγχου των εισαγόμενων φορτίων από το στάδιο της εισαγωγής μέχρι και το στάδιο της τελικής διάθεσης του εισαγόμενου προϊόντος στον τελικό καταναλωτή, προκειμένου να προστατέψει τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα και να αποφύγει φαινόμενα «ελληνοποιήσεων» εισαγόμενων ποιοτικά υποβαθμισμένων, ατυποποίητων και ενδεχομένως επικινδυνών προϊόντων, τα οποία:

- Ανταγωνίζονται αθεμίτως τα εγχώρια προϊόντα
- Παραπλανούν τον καταναλωτή
- Θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή

Με τη μεταφορά και την υπαγωγή των οχτώ (8) Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού ελέγχου απευθείας στη Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων που εδράζεται στην Κεντρική Υπηρεσία, υφίσταται ελεγκτικός μηχανισμός 70 γεωπόνων-ελεγκτών περίπου, με επιχειρησιακούς βραχίονες σε όλη τη χώρα και δυνατότητα ταχείας επέμβασης όποτε αυτό χρειαστεί. Οι Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ έχουν ήδη εξοπλιστεί με επιβατικά-υπηρεσιακά αυτοκίνητα και με απαραίτητο για τον έλεγχο εξοπλισμό (κινητά τηλέφωνα, tablets, κάμερες κλπ).

Επιπλέον το ΥΠΑΑΤ έχει αναπτύξει, τα τελευταία χρόνια, στενή συνεργασία με όλες τις άλλες αρμόδιες ελεγκτικές αρχές (ΣΥΚΕΑΑΠ, ΣΔΟΕ, ΥΕΔΔΕ, Οικονομική Αστυνομία, Λιμενικό), από την οποία έχουν προκύψει πολλαπλά οφέλη σε επίπεδο εμπειρίας στελεχών.

Η Υπηρεσία βρίσκεται σε καθημερινή επικοινωνία με τις υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ αλλά και τις ΔΑΟΚ σε όλη την επικράτεια καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να εφαρμόζεται ομοιόμορφα η νομοθεσία και να διασφαλίζεται το συμφέρον όλων των νόμιμων επιχειρήσεων και των παραγωγών. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις επιβάλλονται άμεσα οι προβλεπόμενες κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4235/2014 (ΦΕΚ 32/Α/11.02.2014) και των εφαρμοστικών διατάξεών του. Οι εν λόγω κυρώσεις είναι διαθέσιμες on line στο σύστημα για όλες τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, αυξάνοντας έτσι την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα του συστήματος εποπτείας και ελέγχου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Μητρώο Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (Μ.Ε.Ν.Ο.) οι εισαγωγές – παραλαβές εσπεριδοειδών για το έτος 2020 (από 01/01/2020 έως 11/12/2020) ανήλθαν στους 37.510 τόνους και οι εξαγωγές – αποστολές για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ανήλθαν στους 386.388 τόνους.

Επισημαίνεται ότι η πολιτική στον τομέα των οπωροκηπευτικών ασκείται μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών [Καν.(ΕΕ) 1308/2013, Καν (ΕΕ) 891/2017, Καν (ΕΕ) 892/2017 και Καν (ΕΕ) 543/2011, όπως ισχύουν, υπουργικές αποφάσεις με αριθμ. 4270/139407/28-12-2017 (Β'5), 397/18235/2017 και 266355/11-02-2009 (Β'594), όπως ισχύουν], οι οποίες δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους.

Οι Οργανώσεις Παραγωγών μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, μπορούν να υλοποιούν δράσεις, που περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους
- τη μείωση του κόστους παραγωγής
- την προώθηση των προϊόντων τους
- την προστασία του περιβάλλοντος, (ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση)
- μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή)
- (ενίσχυση σε ποσοστό 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου).

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών, σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών και τη σωστή λειτουργία τους μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας, της παραγωγής, η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών τους και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

Σημειώνεται ότι στην Π.Ε. Θεσπρωτίας δεν έχουν αναγνωριστεί Οργανώσεις Παραγωγών με εσπεριδοειδή. Στην Π.Ε. Άρτας είναι αναγνωρισμένη μία Οργάνωση Παραγωγών με εσπεριδοειδή η οποία εφαρμόζει Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των Ελλήνων παραγωγών, έχει τεθεί σε τελική ευθεία πριν εισέλθει στην Ολομέλεια της Βουλής προς ψήφιση το νομοσχέδιο του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκη Βορίδη, το οποίο προβλέπει την «Ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων».

Επισημαίνεται ότι το σχέδιο νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση από τις 20 Νοεμβρίου έως την Παρασκευή 4 Δεκεμβρίου. Η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργού συνιστά ικανοποίηση της απαίτησης των Ελλήνων παραγωγών να υπάρξει μέριμνα από την πλευρά του Υπουργείου για την επί ίσοις όροις διαπραγματεύσή τους με τις εμπορικές αλυσίδες, με στόχο την ισχυροποίηση της θέσης τους.

Συγκεκριμένα, με το ως άνω προτεινόμενο νομοσχέδιο:

- αποσαφηνίζονται οι όροι που οφείλουν να διέπουν τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των προμηθευτών των αγροτικών προϊόντων και των αγοραστών, εστιάζοντας στις εμπορικές πράξεις στις οποίες εμπλέκονται οι μεγάλες εφοδιαστικές αλυσίδες.
- μειώνεται σημαντικά ο χρόνος εξόφλησης των παραγωγών ο οποίος καθορίζεται το ανώτερο σε 30 ημέρες για την πώληση ευαλλοίωτων αγροκτηνοτροφικών προϊόντων και σε 60 ημέρες για τα υπόλοιπα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα.
- αντιμετωπίζεται η πρακτική της ανοικτής τιμής που εφαρμόζεται στη χώρα μας και η οποία παραβιάζει τους κανόνες των καλών συναλλαγών.
- ενσωματώνεται η παραπάνω Ευρωπαϊκή Οδηγία στο Εθνικό Δίκαιο με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνισή του με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Υπενθυμίζεται ότι, παρά το γεγονός ότι η χώρα μας είναι υποχρεωμένη εντός του 2021 να ενσωματώσει στην εθνική της νομοθεσία την κοινοτική αυτή οδηγία, ο κ. Βορίδης έσπευσε να την ολοκληρώσει άμεσα.

Πλέον των ανωτέρω, σημειώνεται ότι τόσο το ζήτημα των αδιάθετων προϊόντων όσο και το θέμα της τιμής τους, παρακολουθούνται στενά από τους φορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να αποτυπωθεί η διαταραχή. Για τον λόγο αυτόν, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκης Βορίδης, προχώρησε από βήματος Βουλής σε παραινέσεις προς τους Έλληνες παραγωγούς να συγκομίζουν και να διαθέτουν τα αγροτικά τους προϊόντα και κάλεσε τους παραγωγούς να διαθέσουν τα προϊόντα τους ακόμα και αν δεν βρίσκουν αγοραστές στις τιμές που επιθυμούν, τονίζοντας ότι «...έτσι έχουμε καταχώρηση της μειωμένης τιμής και έτσι έχουμε και καταχώρηση της κίνησης. Εάν δεν διατίθενται τότε δεν υπάρχει αυτή η καταχώρηση και δυσκολεύει εν συνεχεία τις αποτιμήσεις και τις εκτιμήσεις που έχουμε να κάνουμε εμείς».

Συνεχίζοντας, ζήτησε από τους Βουλευτές να γίνει κατανοητό και να ειπωθεί σε όλους τους παραγωγούς ότι δεν μπορεί να υπάρξει κρατική ενίσχυση σε περιπτώσεις εμπορικής διαταραχής. «Δεν επιτρέπεται να γίνεται αυτό γιατί αποτελεί παραβίαση των κανόνων της εσωτερικής αγοράς και του ανταγωνισμού» εξήγησε, για να συμπληρώσει πως στις περιπτώσεις που η μειωμένη ζήτηση οφείλεται στα περιοριστικά μέτρα που έχει λάβει η κυβέρνηση λόγω του κορωνοϊού, τότε θα αναληφθούν οι ανάλογες πρωτοβουλίες.

«Η πρόθεση της κυβέρνησης έχει εκφραστεί όχι στα λόγια, έχει εκφραστεί με 363.442.806 ευρώ σε ενισχύσεις μόνο φέτος, αυτό είναι άνευ προηγουμένου. Δεν υπάρχει προϊόν το οποίο να έχει υποστεί πίεση και ζημία εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που έχουμε πάρει για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού που να μην έχει ενισχυθεί» είπε ο κ. Βορίδης απαριθμώντας τις κατηγορίες των παραγωγών που έχουν λάβει ενισχύσεις, μεταξύ των οποίων, οι παράκτιοι αλιείς, οι ανθοπαραγωγοί, οι αιγοπροβατοτρόφοι, οι παραγωγοί λαϊκών αγορών, ενώ, όπως σημείωσε, και οι εκτροφείς γουνοφόρων ζώων βρίσκονται στη διαδικασία είσπραξης των ανάλογων ενισχύσεων. Παράλληλα, σημείωσε ότι εκκρεμεί έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του μέτρου στήριξης προς τους ιχθυοκαλλιεργητές, το οποίο έχει καταθέσει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Εξάλλου, απαντώντας στις αιτιάσεις περί των ελέγχων που γίνονται με αφορμή τον αυξημένο αριθμό εισαγωγών, ο Υπουργός ανέφερε ότι «οι έλεγχοι γίνονται στις εισόδους της χώρας αλλά εμείς δεν κάνουμε ελέγχους επ' αφορμή εμπορικού ανταγωνισμού, γιατί αυτό θα ήταν μια παραβίαση των αρχών του ανταγωνισμού, κάνουμε φυτοϋγειονομικούς ελέγχους για την προστασία της δημόσιας υγείας. Αυτοί οι έλεγχοι γίνονται είτε οι τιμές είναι υψηλές είτε είναι χαμηλές, είτε υπάρχει ζήτηση είτε δεν υπάρχει, δεν συνδέουμε τον εμπορικό ανταγωνισμό με την προστασία της δημόσιας υγείας».

Τέλος, ο κ. Βορίδης διαβεβαίωσε πως το Υπουργείο παρακολουθεί στενά την αγορά και από τη στιγμή που θα διαπιστωθεί ότι υπάρχει διαταραχή εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που έχουν ληφθεί για τον κορωνοϊό, θα παρέμβει και θα στηρίξει τους Έλληνες παραγωγούς, όπως έχει πράξει άλλωστε στο ακέραιο μέχρι σήμερα.

Επισημαίνεται ότι το εν λόγω ζήτημα της Ερώτησης έχει συζητηθεί στη Βουλή με αφορμή την κατάθεση της Επίκαιρης Ερώτησης 209/30-11-2020 από τον Βουλευτή κο Χ. Γκόκα και η απάντηση είναι διαθέσιμη στα Πρακτικά της Βουλής.

Κατά τα λοιπά αρμόδιο να απαντήσει για τα θέματα που το αφορούν είναι το Υπουργείο Οικονομικών προς το οποίο διαβιβάζεται η Ερώτηση 2279/1-12-20 και το παρόν έγγραφο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Υπουργείο Οικονομικών (ηλεκτρονική διαβίβαση της Ε 2279/1-12-20 και συνερωτώμενο στην Ε 2295/2-12-20)
Γραφείο του Υπουργού
- 2.Βουλευτή κ Μ. Κάτση
- 2.Βουλευτή κ. Γ. Στύλιο
- 3.Βουλευτή κ Ν. Παπαναστάση
- 4.Βουλευτή κα Δ. Μανωλάκου